

DISSERTATIO TERTIA

DE DIVINITATE ECCLESIAE ROMANAE EX INSTITUTIONE
PRIMATUS PROBANDA

(Vide Hurter : *Théol. génér.*, n. 467... 540;
Mazella : *de Rel. et Eccl.*, n. 843... 947.)

92. Illud argumentum sic breviter contrahitur : Christus, Ecclesiam instituendo, hanc aedificavit supra Petrum, cui contulit verum primatum jurisdictionis in omnes fideles, etiam episcopos, voluitque hunc esse perpetuum. Unde, nisi dicatur veram Ecclesiam periisse, seu non esse indefectibilem, necesse est, inter varias societates christianas, unam reperiri cui praesit legitimus B. Petri successor. At alia non datur nisi Ecclesia Romana. Sint igitur quatuor quaestiones sequentes :

QUAESTIO I^a

Utrum B. Petrus acceperit a Christo primatum jurisdictionis super universos fideles ?

93. Resp. Primatus est duplex : unus honoris, alius jurisdictionis. Primatus honoris, est praeeminentia sine auctoritate, qualis in collegio aequalium, primo inter pares competere solet. Jurisdictionis primatus, est praerogativa qua quis constituitur verus aliorum superior, veram in eos tanquam sibi subditos protestatem habens. Ex primatu jurisdictionis sponte fluit primatus honoris. De priori ergo tantum agendum est.

Hunc Petro collatum esse negantes sic ratiocinantur :

1° Ex S. Marco IX, 34, sic Christus ad Apostolos : *si quis vult primus esse erit omnium novissimus, et omnium minister*. Ergo omnem inter eos dominationem reprobatur.

2° Praeterea, ex B. Paulo : *Fundamentum aliud nemo potest ponere, praeter id quod positum est, quod est Christus Jesus* (I Cor., III, 11). Ergo petra illa supra quam Christus dicit aedificandam Ecclesiam, est Christus ipse, non persona Petri.

3° Praeterea, inter SS. Patres, alii dicunt per hanc petram designari Christum, alii fidem Petri, alii confessionem fidei ab eo factam, alii Apostolorum collegium. Ergo nolunt Ecclesiam aedificatam fuisse supra Petrum.

4° Praeterea, potestas ligandi atque solvendi Petro promissa, eadem est ac ea quae caeteris Apostolis traditur per haec verba : *Quorum remiseritis peccata remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt*. (Joan., XX, 23.) Ergo non promittitur Petro nisi remittendi ac retinendi peccata potestas.

94. Sed contra dico 1° : *Ex S. Matthaeo constat Christum B. Petro promisisse primatum jurisdictionis super universalem Ecclesiam*.

Post intrepidam divinitatis Christi confessionem, B. Petrus haec a Magistro audivit : *Beatus es, Simon Bar Jona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in coelis est. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, et portae inferi non praevalent adversus eam. Et tibi dabo claves regni*

coelorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in caelis; et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in caelis (Matth., xvi, 17, 18, 19).

Unde sic: Promissio quam haec verba continent respicit ipsiusmet Petri personam. Atqui illa promissio est de conferendo primatu jurisdictionis super universam Ecclesiam. Ergo... Utraque praemissa probanda est.

Probatur major.

Promissio Christi ad hunc dirigitur, qui declaratur beatus ob fidei confessionem, cujus refertur nomen familiae *Simon*, nomen patris *Jona*, cujus memoratur cognomen a Christo jam antea impositum, *Petrus*. Sed haec omnia apertissime soli personae Petri conveniunt.

Insuper, aedificanda est Ecclesia super *hanc petram*; quod pronomen *hanc* ad subjectum immediate praecedens, id est, ad Petrum, necessario refertur. Nec te moveat Christum, juxta latinum et graecum idioma, primum appellasse *Petrum* in masculino genere, et postea *petram* in feminino. Nam in lingua syriaca, qua usus est Christus, eadem vox adhibetur: Tu es *Cepha*, et super hoc *Cepha*. At in textu latino et graeco, ideo mutatur genus, quod masculinum genus melius congruit ad designandum virum, et femininum ad designandum lapidem. Unde prius vocabulum significat Petrum ut est persona, et posterius significat eundem, prout habet rationem saxi sustentantis Ecclesiam.

Demum verba: *Ego dico tibi... tu es... tibi dabo... quodcumque solveris*, evidentissime ad personam

Petri spectant, nisi dicas Christum inintelligibiliter et contra omnes regulas grammaticas locutum esse. Ergo constat major.

Probatur minor.

Seu: promissio Christi est de conferendo primatu jurisdictionis super universam Ecclesiam; et id concluditur 1° ex metaphora fundamenti, 2° ex metaphora clavium; 3° ex potestate ligandi et solvendi.

1° *Ex metaphora fundamenti*, et quidem dupliciter:

a) Aedificium spirituale, qualis est Ecclesia, in tantum erigitur supra Petrum, in quantum omnes fideles, servando communionem cum Petro, ad invicem coadunabuntur, quoad doctrinam profitendam, et quoad disciplinam observandam; nulla, siquidem, est unitas socialis in societate spirituali, absque hac duplici mentium et voluntatum communione. Atqui, non poterat Petrus procurare unitatem mentium, sine auctoritate docendi, nec unitatem voluntatum, sine auctoritate regendi.

b) Fundamentum aedificio non solummodo unitatem impertitur, sed firmitatem etiam; firmitas autem Ecclesiae super Petrum aedificandae, tanta esse debet, ex Christo, ut portae inferi adversus eam non praevalent. Debuit igitur Petrus Ecclesiam tutam et incolumem praestare contra omnia pericula. Sed nullus potest aliquam societatem hoc modo tueri, nisi habeat universalem in ea jurisdictionem. Tenetur enim, ad talem finem obtinendum, res et membra societatis inspicere, has et illas leges, haec et illa munera decernere, ministros idoneos praeficere, poenas infli-

gere delinquentibus, etc... Porro in his omnibus includitur vera et universalis jurisdictio. Ergo.

2° *Ex metaphora clavium.*

Etenim, quicumque singulariter accipit alicujus regni claves, habet in eo auctoritatem supremam. Atqui regnum coelorum, cujus Petrus singulariter accipere debet claves, est Ecclesia militans. Ergo.

Major constat. Collatio enim clavium alicujus loci, praesertim apud veteres Orientales, semper habita fuit ut symbolum collatae potestatis, vi cujus, eas accipiens potest disponere de rebus et personis in eo loco inclusis. Et si quis solus has teneat claves, jam ejus potestas est suprema, cum a nullius alterius consortio limitetur et pendeat. Unde, etiam apud nos, regi solemniter ingredienti civitatem traduntur claves, in signum subjectionis.

Minor constat. Agitur siquidem de Ecclesia adversus quam insurgent inferorum portae, et super quam potestatem exercens, Petrus ligabit et solvet in terra. Ergo de Ecclesia militante.

3° *Ex potestate ligandi et solvendi.*

Promittitur Petro potestas quodcumque ligandi et solvendi super terram. Atqui talis potestas est suprema, cum non restringatur, nec quoad loca, nec quoad res, nec quoad personas.

a) Non restringitur quoad *loca*. Quoties vox *terra* in Scripturis comparatur cum voce *coelum*, designat terram universam, et non tantum ejus partem. Ergo, cum in textu S. Matthaei, terra, super quam Petrus potest ligare et solvere, opponatur coelo ejus sententias ratihabituro, promittitur Petro auctoritas in omni loco exercibilis.

b) Non restringitur quoad *res*. Verbum enim *quodcumque* sensum habet universalem, nec limitatur ejus significatio ad hoc vel illud ligamen. Hinc omne vinculum, cujus impositio vel solutio Deo non reservatur, a Petro imponi et solvi potuit; aliis verbis: omnis potestas a Deo Ecclesiae data, in Petro etiam reperiri debuit. Sic, v. g. Ecclesia potest leges ferre, causas judicare, poenas decernere, impedimenta matrimonium dirimentia instituere, dispensare a votis, edere decreta dogmatica... etc... ergo et Petrus id potuit.

c) Nec restringitur potestas Petri *quoad personas*. Id sequitur evidenter ex illius universalitate quoad loca et res. Auctoritas sane non exercetur circa loca et res, nisi relative ad personas quae rebus utuntur et loca habitant. Promittitur ergo Petro auctoritas sine restrictione, seu primatus jurisdictionis super universalem Ecclesiam.

95. Dico 2°: *Ex sancto Joanne, constat Christum B. Petro contulisse primatum jurisdictionis super universam Ecclesiam.*

Sic legimus (Joan., xxi, 15, 16, 17): *Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro Jesus: Simon Joannis, diligis me plus his? Dicit ei: Etiam, Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Joannis, diligis me? Ait illi: Etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei tertio: Simon Joannis, amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio: amas me? Et dixit ei: Domine, tu omnia nosti: tu scis quia amo te. Dixit ei: Pasce oves meas.*

Unde : Pascendi munus, de quo agitur in praefato colloquio, soli Petro singulariter tribuitur. Atqui munus illud secum fert supremam jurisdictionem in Ecclesia. Ergo.

Probatur major.

Juxta Evangelistam, sermo Christi dirigitur ad Simonem Petrum, *dicit Simoni Petro Jesus*; Christus interpellat Petrum, et nomine proprio et nomine patris, et quidem tribus vicibus : *Simon Joannis*; illum interrogans : *Diligis me plus his?* aperte excludit alios etiam Apostolos, cum ibi, ex textu sacro, adessent Nathanael, Jacobus, Joannes, Thomas et duo alii discipuli; Petrus, audita trina interrogatione, contristatus est, memor sane trinae negationis, et ideo intelligens se solum interpellari; demum, verbis immediate sequentibus, Christus Petro annuntiat futuram ejus crucifixionem : *Cum senueris, extendes manus tuas, et alius te cinget.... Hoc autem dixit, significans qua morte clarificaturus esset Deum* (ibid. 18, 19); et hoc soli Petro convenit. Ergo...

Probatur minor.

Ad hoc sufficit ut verbum *pasce* significet veram auctoritatem, et haec auctoritas Petro absque limitatione ulla conferatur.

1° Jam vero, verbum *pasce*, seu, ut legitur in Graeco *poimaine*, quoties exprimit curam de personis gerendam, sumitur in Scripturis pro munere regendi, et *pastor hominum* idem est ac rector; v. g. *Dixit Dominus ad te : Tu pasces* (graece *poimaneis*) *populum meum* (2. Reg., v, 2.); *Hic est Deus noster... Ipse reget* (graece *poimanei*) *nos*

(Ps. XLVII, 15); *Ex te exiet dux qui regat* (graece *poimanei*) *populum meum* (Matth., II, 6).

De caetero, pastoris est non solum ovibus cibum procurare, sed etiam eas ducere, reducere, tueri, regere, castigare; quae omnia, ubi erga homines fiunt, veram jurisdictionem important. Ergo vera confertur Petro auctoritas.

2° Illa auctoritas, quam significat vox *pasce*, confertur Petro absque limitatione, seu extenditur ad omnes personas et ad res omnes.

a) *Ad omnes personas*. Dicit enim Christus : *oves meas, agnos meos*; sed verba *meos, meas* indicant omnes quae sunt de Christi ovili; ergo omnes Christianos. Et aliunde, nisi Christus omnes agnos et oves, seu omnes Christianos, Petro commiserit regendos, debuisset definire quinam forent ab eo regendi, quinam non; secus Petrus, individuos sibi subjectos ignorans, neminem potuisset regere.

b) *Ad omnes res*. Vox *pasce* indefinite significat omnia pastoralis muneris officia; alioquin Christus debuisset definire quaenam officia a Petro gerenda vellet, ne Petrus, de suae potestatis objecto incertus, nullum opus ausus fuisset aggredi.

96. Dico 3° : *Primatum jurisdictionis B. Petro collatum sancti Patres agnoverunt.*

Ne longior sim, ad quatuor classes sanctorum Patrum testimonia reducam.

1^a *classis* est eorum qui, verba Christi ad Petrum interpretantes, aperte declarant Ecclesiam supra Petrum aedificatam, et universum gregem dominicum Petro fuisse commissum. Sic Origenes (homil. in Exod., n, 4). Petrum vocat magnum fundamentum Ecclesiae,

ac petram solidissimam, « super quam Christus fundavit Ecclesiam ». Idem (in Ep. ad Rom., c. 6): « Petro, cum summa rerum de pascendis ovibus tradideretur, et supra ipsum velut petram fundaretur Ecclesia, nullius confessio virtutis alterius ab eo, « nisi caritatis exigitur ». — Ex S. Basilio (Prooem. de Judic. Dei, n. 7). Petrus, omnibus discipulis praelatus, Ecclesiae aedificationem in seipsum recepit. — Ex S. Amb. (in Ps. 40, n. 93). « Ipse est Petrus cui dixit: Tu es Petrus... Ubi ergo Petrus, ibi Ecclesia ». Idem (l. 10, in Luc. ad c. 24) de Petro, sic: « Jam non agnos, ut primo quodam lacte pascendos, nec oviculas, ut secundo, sed oves pascere jubetur, « perfectiores ut perfectior gubernaret ». Ex Theophylacto (in cap. ultimo Joan.): « Finito prandio, « praefecturam ovium totius mundi Petro commendabat, non autem alii, sed huic tradidit ».

2^a *classis* est eorum qui exhibent Ecclesiam ut aedificatam supra fidem Petri non abstractam, id est, aedificatam supra Petrum, quatenus singulari et eximia fide praeditum et armatum, propter hanc fidem electum, et per hanc solidam et indeficientem fidem, Ecclesiam contra portas inferi conservantem. Usus enim convaluit ut, quando quis sua sapientia, fortitudine, aliquid effecit, id ejus sapientia et fortitudine dicatur effectum. Vide S. Epiphanium (haer., 59, n. 7), S. Cyrillum Alex. (Dialog. 4, de Trinit.), etc., etc.

3^a *classis* est eorum qui perpetuitatem primatus B. Petro collati asserunt, et de quibus infra, n. 113.

4^a *classis* est eorum qui Romano Pontifici juris divini primatum ideo tribuunt, quod sit successor B. Petri, et illos infra appellabimus, n. 113.

Jam vero, nullus est Ecclesiae doctor, nullus priorum quinque seculorum auctor ecclesiasticus, nulla liturgia Orientalis aut Occidentalis, quae non recensatur semel aut pluries in una saltem ex his quatuor classibus.

Hinc patet quam merito conc. Vatic. definierit (Sess., IV, c. 1): « Si quis dixerit beatum Petrum « Apostolum, non esse a Christo Domino constitutum « Apostolorum omnium principem et totius Ecclesiae « militantis visibile caput; vel eundem honoris tantum, non autem verae propriaeque jurisdictionis « primatum ab eodem Domino nostro Jesu Christo « recte et immediate accepisse; anathema sit. »

Sic igitur respondendum ad ea quae opponuntur n. 93.

97. *Ad 1.* Christus solum primatum fastu et ambitione plenum reprobatur, non autem illum qui cum humilitatis et charitatis spiritu exercetur.

98. *Ad 2.* Fundamentum, de quo loquitur Paulus in 2. Ep. ad Cor. est fundamentum primum et im- participatum, quod non excludit aliud participatum et secundarium; secus, cur dixisset (Eph., II, 20) Ecclesiam supraaedificatam *super fundamentum Apostolorum et Prophetarum?*

99. *Ad 3.* Illae nonnullorum Patrum interpretationes datae sunt juxta sensum accommodatum, sed non sensu proprio immediato ac litterali, quem in multis locis clare intelligunt de persona Petri. Hinc, licet ab eis Christus dicatur petra princeps et angularis, Petrus tamen exhibetur ut petra subordinata. Item, ut vividius extollant meritum fidei necnon confessionis a Petro prolatae, asserunt Ecclesiam

super hanc fidem aut confessionem aedificatam esse, quia hac Petrus caeteris praeferrri obtinuit; quo simili modo S. Hieronymus (Cont. Jovin., n. 35) et S. Ambr. (De interpel. Job. l. 1, c. 5, n. 15) dicunt super aquas ambulasse, non corpus sed fidem Petri. Sensu pariter accommodatio affirmant Ecclesiam fundatam esse super collegium Apostolorum, ut melius collegii Apostolici unitatem cum Petro magnificent.

100. *Ad 4.* Immerito potestas ligandi atque solvendi confunditur cum potestate remittendi ac retinendi peccata. Prior est de quocumque ligamine, posterior de solo peccati vinculo; in priori, facultas ligandi ante solvendi facultatem exprimitur, quia primario tendit ad libertatem coercendam; in posteriori, facultas remittendi peccata ponitur ante facultatem retinendi, quia primario ordinatur ad peccatorum remissionem. Denique, attento contextu, haec ligandi atque solvendi potestas est evidenter illa, vi cujus Petrus sustentat Ecclesiam militantem, et ejusdem claves accipit, seu, est potestas rectoria.

QUAESTIO II^a

Quomodo speciatim ostendatur B. Petrum obtinuisse primatum supra caeteros Apostolos?

101. *Resp.* Aliqui volunt omnibus Apostolis collatam fuisse a Christo aequalem regendi Ecclesiam potestatem; ita Marsilius Patav. Quidam Jansenistae dixerunt S. Paulum Petro aequalem fuisse in primatu jurisdictionis.

In eorum favorem sic ratiocinari potest:

1° Potestas ligandi et solvendi eadem ac Petro pro-

mittitur Apostolis (Matth., xviii, 18); et Christus mittens Apostolos, omnibus pariter jubet ut fideles quoscumque baptizatos informet ad servandum omnia quaecumque mandaverat (Matth., xxviii, 20). Ergo in regendi potestate omnes Apostoli aequiparantur Petro.

2° Praeterea, B. Paulus dicit Ecclesiam aedificatam *super fundamentum Apostolorum* (Eph., ii, 20), et in corpore Christi mystico, seu in Ecclesia, Deum posuisse primum Apostolos (I Cor., xii, 28). Ergo iterum omnes Apostoli aequae primatum tenuerunt.

3° Praeterea, in Actibus Apostolorum, narratur Petrum rationem reddidisse de Gentilium admissione in Ecclesiam (Act. xi, 4...), et Petrum ab Apostolis missum fuisse ad Samariam (Act. viii, 14). Atqui nullus suarum actionum rationem reddit suis inferioribus, nec ab eis missionem accipit.

4° Praeterea, Paulus saltem videtur Petro aequalis. Etenim declarat caeteros Apostolos nihil ipsi contulisse, sibi creditum esse Evangelium praeputii, sicut et Petro circumcisionis, imo se in faciem Petro restituisse (Gal., ii, 6, 7, 11). Insuper, Romani Pontifices, in suis Constitutionibus, appellare solent auctoritatem Beatorum Apostolorum Petri et Pauli, et in sigillis diplomatum pontificiorum utriusque Apostoli exhibentur imagines.

102. *Sed contra dico: Petrus primatum habuit supra omnes Apostolos.*

Prob. 1° *ex jam stabilitis.*

Jam stabilivimus Petrum, quatenus ab aliis Apostolis distinguitur, a Christo accepisse ut esset fundamentum Ecclesiae, ut haberet claves regni coelo-

rum, necnon potestatem ligandi atque solvendi omnes homines, et ut pasceret universum Christi gregem, non tantum agnos, sed etiam oves. Atqui caeteri Apostoli erant partes Ecclesiae supra Petrum aedificatae, erant cives regni cujus Petres habebat claves, erant oves dominici gregis Petro commissi. Ergo.

Prob. 2° *ex SS. Patribus.*

Nam 1° interpretando textus ex S. Matthaeo et S. Joanne supra allatos, unanimiter Patres affirmant Petri prae eminentiam prae caeteris Apostolis, hujus praelationis varias afferunt rationes, huncque primatum bono unitatis institutum esse docent.

Nam 2° in aliis locis innumeris, Petrum tanquam caeterorum Apostolorum principem et caput celebrant: Sic v. g. Origenes (in divers. Evang. hom. 2): « Quis esset altior Apostolorum illo qui est et dicitur « vertex eorum? » — S. Cyrillus Hierosol. (Catech., 2, 7, 18) nuncupat Petrum « Apostolorum summum et « principem ». — S. Basilius (Prooem. de Jud. Dei): « Beatus Petrus omnibus discipulis praelatus fuit, cui « majora data sunt quam aliis testimonia, qui prae- « dicatus est beatus, cui claves regni concredita « sunt. » — S. Greg. Nazian. (Carm. de seipso et « adv. episc.) Petrum appellat « principem Aposto- « lorum ». — S. Greg. Nyss. (Serm. 2, de Steph.) de Petro dicit: « Qui Apostolorum est caput ». — S. Ambr. (in I. Cor. 12): « Prior Andreas secutus est « Salvatorem, sed primatum non accepit, sed Pe- « trus. » — S. Hieron. (lib. I, cont. Jov.): « Licet « super omnes Apostolos ex aequo Ecclesiae fortitudo « solidetur, tamen propterea inter duodecim unus « eligitur, ut capite constituto, schismatis tollatur

« occasio ». Ibi aequalitas Apostolorum cum Petro est evidenter sola aequalitas ordinis et Apostolatus. Eodem sensu S. Cyprianus dicit: « Hoc erant utique « et caeteri Apostoli quod fuit Petrus, pari consortio « praediti et honoris et potestatis. Sed exordium ab « unitate proficiscitur, ut Ecclesia una esse mon- « stretur. » Antea idem dixerat de Petro: « Super « illum unum aedificat Ecclesiam suam, et illi pas- « cendas mandat oves suas. »

Prob. 3°. *Variis praerogativis quibus legimus Petrum decoratum fuisse inter caeteros Apostolos.*

Privilegiatum inter caeteros Apostolos Petrum novimus, tum modo quo passim in Scripturis nominatur, tum singulari inter ipsum et Christum consuetudine, tum ejusdem in nascente Ecclesia dictis et gestis, tum Cathedrarum quas tenuit eminentia.

1° *De modo quo Petrus passim nominatur in Scripturis.*

a) Ipsi, et quidem soli, a prima sua vocatione, per Christum nomen imponitur novum, *Petrus*, et quidem maxime significativum, sub quo post Christi Ascensionem constanter designatur.

b) Si paucissima Scripturae loca excipias, ubique Petrus primus nominatur, et cum affectatione quadam distinctionis. Sic v. g. apud Matth. X, 2: *Primus Simon qui vocatur Petrus*. In quadruplici recensione Apostolorum, licet pro aliis idem non semper servetur ordo, Petrus tamen ante alios ponitur.

c) Saepe solus nominatim designatur, caeteri autem conglobatim et quasi ejus familia, v. g. *Pe-*

trus et qui cum illo erant (Luc., viii, 45); *Dicite discipulis ejus et Petro* (Marc., xvi, 17); *Stans Petrus cum undecim* (Act., ii, 15).

2° *De singulari Christum inter et Petrum consuetudine.*

a) Solus Petrus cum Christo ambulat supra mare (Matth., xiv, 29).

b) Christus pro se et pro solo Petro simul tributum solvit (Matth., xvii, 27).

c) Christus navem Petri eligit ut ex eo populum doceat (Luc., v, 1).

d) Ad Petrum Christus singulariter dicit : *Duc in altum* (Luc., v, 4).

e) Christus suam resurrectionem Petro singulariter et ante caeteros Apostolos manifestat. (Luc., xvii, 34; I Cor., xv, 5.)

3° *De Petri in nascente Ecclesia dictis et gestis.*

a) Petrus primus est in magisterio et regimine exercendis; nempe : promovet electionem Mathiae; Judaeis Evangelium promulgat, tanquam dux aliorum; Ecclesiam Jerosolymis fundat; Apostolorum causam tuetur coram Synedrio (Act., ii, 14; iv, 8; v, 29); recipit in Ecclesiam gentilitatis primitias post visionem coelestem (Act. x); visitat universos coetus in Judaea, Galilaea et Samaria, imperatoris instar (Act., viii); primus etiam suam aperit sententiam in concilio Jerosolymitano (Act., xv, 7).

b) Petrus est primus in exercenda potestate miraculorum (Act., iii, 6); item et judiciaria, ut patet exemplo Ananiae et Saphirae, necnon Simonis Magi (Act., v, 2, 3, 4; viii, 19, 20).

c) Fideles a Petro primum fidem exquirunt (Act., ii,

37, 38); et ipse Paulus qui gloriabatur se a Christo immediate missum, venit tamen Jerosolymam videre Petrum, et mansit apud eum diebus quindecim (Gal., i, 17, 18, 19).

3° *De Cathedrarum quas Petrus tenuit eminentia.*

Ecclesia Anthiochena, ex quo habere meruit Petrum ut primum suum pastorem, inter alias omnes facta est insignis, et in toto orbe hujus Cathedrae celebratur festum. Insuper Roma, totius orbis caput, a Petro eligitur tanquam propria sedes ad usque mortem, et inde etiam ejusdem Cathedrae festum ubique pro solemnibus habetur.

Porro hae omnes praerogativae quibus Petrus singulariter decoratur, per merum honoris primatum explicari nequeunt. Est enim a spiritu et exhortationibus Christi, necnon a doctrina evangelica alienum, ut aliquis nulla super alios auctoritate fruens, sic semetipsum extollat et extolli patiatur; tota siquidem Ecclesia in humilitate fundata est.

Sic igitur respondendum ad ea quae opponuntur n. 101.

103. *Ad 1.* Auctoritas etiam suprema, collegio Apostolorum data, haud potuit esse summa in singulis, quia nullus eorum, vi talis concessionis, habuit potestatem super alios. At, ubi eadem auctoritas uni eorum singulariter attribuitur, caeteros omnes sibi subjectos tenet. Cum ergo Christus id quod jam caeteris conjunctim promiserat et contulerat, uni Petro promiserit et contulerit, evidens fit Petrum super omnes alios esse constitutum.

104. *Ad 2.* B. Paulus asserit Ecclesiam esse aedi-

ficatam *super fundamentum Apostolorum et Prophetarum*. Sed Prophetae sunt fundamentum doctrina non auctoritate. Ergo necesse non est ut verba Apostoli significant, hoc loco, Apostolos habuisse munus regendi Ecclesiam. Insuper, nihil vetat Apostolos esse Ecclesiae fundamenta Petro subordinata, sicut Petrus est fundamentum subordinatum Christo. Equidem B. Paulus notavit Christum in Ecclesia posuisse *primum Apostolos*; non tamen ideo vult omnes Apostolos esse inter se jurisdictione aequales, sicut conc. Trid. docet ecclesiasticam hierarchiam constare episcopis, presbyteris et diaconibus, licet mens ejus non sit episcopus omnes parem habere auctoritatem.

105. *Ad 3.* Petrus reddidit rationem susceptae ad Gentiles excursionis, non ex obedientiae debito, sed ex prudenti oeconomia; item, ejusdem missio ad Samaritanos fuit per exhortationem, non per imperium.

106. *Ad 4.* B. Paulus significat alios Apostolos nihil ipsi contulisse; quia immediate a Christo missus fuerat, et inde reprimit falsos doctores arguentes eum ab hominibus, non a Deo missum, ac proinde ipsius evangelium minoris esse faciendum. Item, se Petro aequiparat ratione destinationis primariae ac specialis, quatenus Petrus speciatim Judaeos evangelizabat, Paulus vero specialim Gentiles, quamvis non exclusive; sed nullo modo se jactitat Petro (posito quod Cephas de quo loquitur Paulus sit revera Primas Ecclesiae, de quo disputant auctores) in jurisdictione aequalem. Item, ejus reprehensio erga Petrum fuit ex charitate, non ex auctoritate. Demum, ideo Romani Pontifices Petri et Pauli auctoritatem allegant, et eorum imagines in suis sigillis exhibent, quia eos

venerantur veluti insignes patronos Sedis Romanae, quam ambo suo sanguine eodem die purpurarunt.

QUAESTIO III^a

Utrum primatus, mediante Ecclesia, B. Petro fuerit collatus?

107. *Resp.* Videri potest quod sic, uti sentiunt Febronius, Dupinius, Marcus Antoninus de Dominis, Riccius et Jansenistae.

Etenim, 1° plures Patres, uti S. Ambr., S. Aug., S. Greg. et alii, docuerunt potestatem clavium datam esse Ecclesiae a Christo, et B. Petrum eas claves accepisse, quatenus gestabat Ecclesiae personam.

2° Praeterea, quidam asserunt cum S. Aug., Ecclesiam ipsam ligare et solvere, seu dimittere peccata. Ergo Petrus non ligat neque solvit, nisi tanquam Ecclesiae minister.

3° Praeterea, Deus et natura prius atque immediatius ad totum suppositum quam ad aliquam suppositi partem, quamvis nobilissimam, attendunt; v. g. facultas videndi non tam oculis quam toti homini data est, ut nempe homo per oculum, tanquam per organum et ministerium, suam videndi facultatem exerceret; oculus enim et per hominem et propter hominem existit. Ergo a pari ratiocinandum est de Ecclesia relative ad Petrum. Ita Richerius (*De eccles. et polit. potest. c. 1*).

108. *Sed contra dico: Primatus B. Petro a Christo collatus est, et non mediante Ecclesia.*

Prob. 1° ex jam demonstratis.

Textus allati ex SS. Matthaeo et Joanne, aperte